

ELŐFIZETÉS

HETIÁR:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VÉDELMI:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-hasábos poltór egyszer 20 fillér,
minden követhetőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 152

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Hétfő, december 7.

Nándorfehérvárra.

(A zimonyi hidon át. — A meghódított szerb fővárosban)

— Belgrádba küldött tudósítónktól. —

Ködös, dércsipe szomorú őszi tájon száguld a vonatunk... És a pálya mentén két oldalt velünk fut egy-egy halom, alacsony és ártatlan kinézésű. Mindegyik halom árkot rajteget, amelyben puskacsővel a kezében lesbe az emberek az ember, a vadász a vadat.

Katona-vonatok... Munciók-kolonák, hidalkatrészek, aztán egy, két, három vonat szakmányolt dolgokkal, fegyverekkel, ágyukkal.

Batajnica. A vonat ma még nem megy tovább, de szerencsére indul egy kocsisor katonai munkásokkal. Én is felkapaszkodom a nyitott lóréra. Most ismét egy katonai tehervonat, a közepén három vagonban három hatalmas ágyu, partvédő, Küsten kanone. Felvannak virágozva, ünnepi díszbe öltöztek. A munkások mellett — valamennyien szerbek — örömtől csillogó arccal kiáltják utána a tovasuhanó szilhuettnek:

— Ezek szerb ágyuk!

Zimony. Az első pillanatban mi sem tűnik fel az embernek, mintha semmi sem tör-

tént volna itt! De aztán... Az állomás körül mindenütt lövészárkok, deckungok. Az árkok a Száva felé teli drótsóvénnel. Az állomási épületeken mindenütt ágyuzás nyoma s puskagolyóké, de pusztítás, kár mégis igen kevés.

Az egész város ünnepi díszbe öltözött, mindenütt piros-fehér zöld, piros-fehér-kék és sárgafekete zászlók. A Stations kommandónál megkapom Passierscheinomat s — kocsit nem lehet kapni — nekivágok az utnak gyalog Belgrád felé.

Egy csomó katona jön, osztrák fiúk, akik hangos jókedvvel, szépen tarcélva énekelik az „Oh du mein Österreichot“. Velük tartok egy darabig, de aztán a vasuti töltésen egy ép Belgrád felé induló hajtányt látok meg, felkapaszkodom én is s a munkásokkal együtt hajtóm a gépet. Ők vidáman kiabálnak:

— Nadi Serbien, nadi Serbien:

Végtelen hosszúnak látszik az út s a végtelen hosszú út mellett mindenütt, mindenütt lövészárkok, a mieink! Nagyszerűek, pompásak, a legteljesebb biztonságot nyújtók. Mé-

lyek s valóságos csatornahálózatokkal vannak el látva. A tetejüket szálfa takarják, amelyeken vastagon földhányás, aztán ismét faágak a maszkirozásra.

Kemény küzdelem folyt itt hosszú heteken keresztül! Az út mellett kidöntött fák, amelyeket ágyugolyók szakítottak el a termő talajból, aztán itt-ott — valamennyien levesszük a kalapunkat — vékony fakeresztek.

Vége a hidnál vagyunk, a nagy, hatalmas alkotásnál, amelyen július 29-ike óta nem ment át vonat, a konvencionális volt az utolsó. A mi oldalunkon is, a tulsón is felrobbantva egy-egy pillér, de a kár elenyésző, a romhólat a munka egy-két hét alatt pótolni tudja.

A két robbantott helyen deszka-pallókból emelt valóságos dombokon kell egyesével keresztülmászni, de végül mégis csak ott vagyunk, a tulsó parton, ahol a hidfőn már nagy fekete betűk hirdetik:

Nándorfehérvár.

Galiciában is támadjuk az oroszokat

(A szövetséges seregek offenzívája az orosz balszárny ellen. — Heves harcok a megerősödött szerb sereggel. — Oroszok kudarca a Kárpátokban. — Verik a törökök az oroszokat és az angolt.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Berlin—Budapest, dec. 7.

Offenzívában az egész orosz fronton.

Budapest. (Hivatalos, északi hadszíntérről.) Lengyelországban folyó csata szövetséges hadseregre nézve előnyösen halad előre.

Nyugat-Galiciában előnyomult orosz hadsereket csapataink és német csapatok délről megtámadták. Szövetségesek 2200 oroszot foglyul ejtettek és némi ellenséges tréng szakmányoltak.

Kárpátokban részleges harcok voltak. Beszkidékbe betört ellenséget visszaverték és 500 foglyot ejtettünk. Hőfő vezérőrnagy a vezérkari főnök helyettese. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: A mazuri tavaktól keletre ellenség nyugodtan viselkedett.

Lodz körüli harcok csak úgy mint eddig, megfelelnek várakozásainknak.

Dél-Lengyelországban nincs változás. Legfőbb hadvezetőség. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Budapest. Sajtóbizottság engedélyével. (Censurázva.) Berlin. Nagy főhadiszállásról jelentik: Csapataink ma délután elfoglalták Lodzot Oroszok súlyos veszteségek után ott visszavonulásban vannak. Legfőbb hadvezetőség.

Hazug orosz győzelem hírek hivatalos cáfolata.

Berlin. (Hivatalos.) A november 29-iki orosz kommunikénc az az állítása, hogy Censtochovo mellett a németek támadása súlyos veszteségek mellett megbiusult, valótlan és épen ennek az ellenkezője igaz. A XVII. orosz hadtest támadása, amely ütközet közben hatvan méternyi közelségbe jutott hozzánk,

megbiusult és az oroszokat az említett napon rendkívül súlyos veszteségek mellett visszavertük. Az oroszok igen nagyszámu halottat és sebesültet hagytak vissza és kénytelenek voltak hátrább állást foglalni. (M. T. I.)

Százötvenezer foglyot veszített a védekező orosz hadsereg.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az északi harctéren a küzdelem súlypontja

Orosz Lengyelországban van. A Kárpátokban és Galiciában folyó harcok csak másodrendűek. Eddigi eredménye a harcoknak az, hogy az oroszokat védekezésre szorítottuk és Németországba tervezett betörésüket megbiusítottuk. November közepe óta a szövetségesek százötvenezer oroszot fogtak el.

Oroszok veresége a Kárpátokban.

KASSA. A Sárosmegyébe betört oroszokat csapataink megverték. Az ellenség a határon túlra igyekezik menekülni. Sok fogoly és hadiszákmány került kezünkbe. A lakosság lelkesedéssel üdvözlő felszabadító csapatainkat.

IGLÓ. Szepest főispán Molnár Viktor kormánybiztosától azt az értesítést nyerte, hogy biztos megállapítások szerint Sárosmegyében a határon bennjárt oroszok jelentéktelen töredéke áll egészen a határon és ez is már kifélt igyekezik. Az államvasutak forgalma holnap újból megindul Sárosban.

Készen a téli hadjáratra.

BERLIN. A Berliner Tageblatt haditudósítója írja: A monarchia hadserege készen áll a téli hadjáratra, hogy megvédelmezze Magyarország határait.

Nappal nem mernek támadni az oroszok.

Bécs A Reichspost berni tudósítója jelenti: Pétervárról táviratozzák a Daily Mailnek: A keleti hadszíntéren harcoló katonák számát több mint négy és fél millióra becsülik és azt mondják, hogy ennek az ötödfél milliónak kétharmada orosz. A kelet-poroszországi harcok, jelentik továbbá, egész különös karaktert öltöttek. A németek nagyszerű erődítési műveket készítettek, amelyeknek megtámadása az oroszoktól nagy áldozatokat kíván. A Mazuri tavakhoz vezető utakat kiűző céllal vá-

dások őrzik, akik megblusítják az oroszoknak azt a szándékát, hogy éjszaka a dróthálózatot elvágják. Nappal az oroszok nem is mernek támadni. Keletporosországtan ismét azok a szibériai csapatok harcolnak, amelyek magukat Varsónál kitüntették.

Letartóztatták Rennenkamp tábornokot.

Bukarest: Az „Adeverul“ jelenti Odesszából. Rennenkamp tábornokot letartóztatták. Rennenkamp tizenhét órai késéssel érkezett kijelölt helyre, a lengyelországi harctérre, amiáltal lehetővé vált a németek éles áttörése.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Nikolajevics nagyhercegnek az a terve, hogy a németeket körülzárja, Rennenkamp kéredelme folytán kudarcot vallott, mert két napot késéssel érkezett.

Moravt őrnagy, a Berliner Tageblatban ezt írja a tábornokról: Ebben a háboruban Rennenkampot cserben hagyta a szerencséje, de egyik orosz tábornok se járt sokkal jobban. Valamennyi nagyobb feladat, amelyet Nikolajevics nagyhercegtől kaptak, megoldatlan maradt, vagy pedig már a végrehajtás elején és folyamán meghusultak. Ha volt sikerük az orosz hadvezéreknek, akkor csak a számbeli fölénynek köszönhetően ezt, de az eredmény taktikai kibaszására soha sor nem került.

Erősítéket kaptak a szerbek.

BUDAPEST. (Hivatalos). A déli hadszíntérről:

Belgrádtól délre csapataink tért nyertek.

Aranygyelováótól és Gru-Milanovától nyugatra újabb erősítéseket kapott és vehemens támadásait nyugat felé folytatja.

Csapataink által megszállott szerb területekre, melyeket csaknem elpusztulva találtunk, lassanként kezdenek visszatérni az elmenekült lakosok.

Mintegy tizenötezer lakos megmaradt Belgrádban.

Ujjonnan szervezett városi közigazgatás már gyakorolja funkcióit. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

(Frank tábornok hadseregtáncsnok az Aradi Közlönynek általa fogadott munkatársa előtt, mint azt lapunk vasárnapi számában jelentettük: a közigazgatás működéséről nyilatkozott.)

Megtört a szerb sereg ereje.

Bern. A Bund írja: A szerbek harci készsége és igyekezete teljesen abban merül ki, hogy hátrvédők támadási kísérleteket kezdenek a visszavonulás fedezésére. A szerb hadsereg ellentálló ereje végkép megtört.

Offenzívában a franciák.

Berlin, december 6. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállásról: Ma éjjel Bethunétól északkeletre fekvő Vermelles helységet, melynek további tartása, francia tüzéség állandó tüzében, teljesen áldozatot kívánt volna tőlünk, tervszerűen kiürítettük, meglévő épületeket levegőbe röpítettük. Csapataink a helységtől keletre kiépített hadállásokba vonultak. Ellenség eddig nem volt képes őket követni. Altkirchtól nyugatra és délnyugatra franciák jelentékenyebb erőkkel megújították támadásaikat, de sikertelenül. Nagy veszteségeket szenvedtek. Egyebekben nyugaton nem volt említésre méltó esemény.

Elpusztult angol csatahajó.

London, december 6. Az angol admirális vezetésében szerepel a Canada nevű csatahajó is. Hogy a Canada hol és milyen körülmények között pusztult el, arról nincs hivatalos értesítés. Valószínű, hogy a csatahajó aknára futott.

talos értesítés. Valószínű, hogy a csatahajó aknára futott.

Az angol király hazautazott.

London. György király, aki néhány napot a kontinensen töltött, ahol French tábornok mellé beosztott fiát a walesi herceget is meglátogatta, ma visszatért a fővárosba.

Törökök győzelme az angolokon.

Konstantinápoly. Az Agence Ottomane a török főhadiszállás következő hivatalos jelentését közli:

Tegnap angol partraszállított csapatok megtámadták a csapatainktól a Tigris-folyó és a Suvaja csatorna között elfoglalt állást. A harcban az angolokat, a kik nagy veszteségeket szenvedtek, visszavertük. Egy gépfegyvert és sok hadianyagot zsákmányoltunk.

Batum előtt a török sereg.

Konstantinápoly. Főhadiszállásról jelentik: Csapataink megszállták Kedát, Batum közelében levő várost. Katonáink merész portyázó utjuk alkalmával elpusztították Batum villamos telepét és sok foglyot ejtettek. Háromszáz orosz, akiknek feladatuk volt egy általunk megszállt hidat megrongálni, törbe csaltunk. Ez a csapat teljesen elpusztult.

A Suez-csatorna védelme.

London. A Reuter-ügynökség jelenti Kairóból: Az angolok Port Saidnál a déli partokat elárastották, hogy a várost így elszigeteljék a törökök támadása ellen.

Boros Vida

1842—1914.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 6.

Néhány napi betegeskedés után ma este fél kilenckor örök álmra hunyta szemét a régi Aradnak egyik sokat alkotott, tevékeny és nagy szeretetben álló munkása Boros Vida, nyugalmazott főreáliskolai igazgató. A gyász, amelyet Boros Vida elhunyt okoz, nem csak a családé és nemcsak az Aradi Közlönyé, hanem Aradé, egész aradi generációké. Mindazok, akik keze alól kerültek ki az életbe, az ő igazgatása idején jártak a liceum falai közé, mindazok, akiknek az életben alkalmuk nyílt érintkezni Boros Vidával szomorúan és fájdalommal hallják a nagyszívű, kedves és szeretetreméltó egyéniségű öreg ur halálát.

A múlt hét közepén meghült Boros Vida. Addig mindennap szorgalmasan megjelent az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, ahol mint az Aradi Nyomda r.-t. igazgatási tagja tevékenykedett. A meghülés ezuttal súlyos természetű volt, influenzává fejlődött és a hetvenkét éves öreg ur szervezete nem tudott megküzdeni a bajjal. Szombaton már válságosra fordult állapota és vasárnap este befejezte mindig jóra, szépre, hasznosra, munkára fordított életét. Betegségét gyermekei vették körül és szeretettel teljes ápolással, féltő gondoskodással igyekeztek könnyíteni édesapjuk szenvedésére, de a leggodosabb és legodaadóbb ápolás sem segíthetett.

Boros Vida halálát felesége és gyermekei: ifj. Boros Vida, Hary Adolfiné szül. Boros Janka, dr. Zimányi Endréné szül. Boros Dóra, Doroghy Lajosné szül. Boros Malvin és Boros Zelma gyászolják. Osztózik a gyászban az Aradi Közlöny, amelynek szerkesztője, utóbb évekig munkatársa, majd a legutóbbi időben igazgatási tagja volt az elhunyt. A temetés idejéről még nem intézkedett a család.

Boros Vida 1842. július 11-én született Aradon, 1864-ben az érettségi vizsgálatot letéve, a budapesti tudományegyetemen bölcsészeti tanulmányokat folytatott, 1872-ben a mennyiségtan, természettan szakcsoportból tanári oklevelet nyert. Tanári munkája 1872-ben kezdődött, egy esztendőig a pest-belvárosi polgári leányiskolában tanított. Budapestről hamarosan hazakivárhozott és vágya gyorsan beteljesült. Mikor az aradi főgimnázium állami kezelésbe jutott, 1873-ban Boros Vidát rendes tanárnak nevezték ki hozzá.

1891-ben a miniszterium a gimnázium és reáliskola együttes igazgatójának nevezte ki

és az ország legjobb hírnevű tanintézetei közé emelkedett.

Mint vezető pedagógus Boros Vida elsőrendű volt. Iskoláját nem merev, lelketlen szabályszerűséggel igazgatta, ami kedélyt, hangulatot, lelkesedést kiolt, hanem szívvel és gyakorlati bölcseséggel. Ezért tudott hagyományokat teremteni, ezért lett iskolájának sajátos jellege, ezért nem volt benne háboru soha s ha a nyilvánosság foglalkozott vele, ez mindig csak az eredmények, erények miatt történt. Tanártársai a legliberálisabb, legalkotmányosabb igazgatót tisztelték meg.

Boros Vida kitűnő gyakorlati érzéke, agilitása, érdeklődése olyan tulajdonok voltak, melyeket Arad közgazdasági és társadalmi élete bőven kiaknázott. Hűséges munkatársa volt fivérének, Boros Beninek, az Acsev. építési munkálataiban és tiszteletbeli főmérnöke lett a vasutnak. Szoros kapcsolatot ápolta Vásárhelyi Béla-éval, kinek neve alatt évekig tovább vezette az Aradi Közlönyt, amelynek idáig nagy tekintetben állott felelős szerkesztője is volt. 1884-ben résztvett egy boszniai vasút építésében. Arad közgazdasági, művelődési, tanügyi, sportéletben sokféle szerepet játszott és a nagy elfoglaltság dacára szakadatlan irodalmi működést folytatott. „Négy évszak” című versciklusára, „A mennyiségtan módszere a gimnáziumban”, „A régi négy eleme”, „A rövidlátás okai és azok elhárítása” című értekezéseire kell külön rámutatni ama tömördek tárgya és vezérei mellett, a mit mint szerkesztő és publicista termelt. Aradnak ő volt egyik legregibb és legmélyebb járata hírlapírója. A városi törvényhatóságban, mint a IV. kerület választott bizottsági tagja működött több cikluson át. Az aradi főreáliskola igazgatói tisztétől 1911-ben vált meg, a mikor tanártársai, az ifjuság és a régi tanítványok a szeretet megható formái között ünnepelték.

H I R E K.

Olaszország barátsága.

(A parlamenti pártok a semlegesség mellett.)

Távirati tudósítás.

Róma, december 6.

Rómából jelentik: Az olasz kamara mai ülésén az összes felszólalók a kormány mellett foglaltak állást. Végül Giolitti volt miniszterelnök kijelentette, hogy Olaszország barátságos viszonya a vele szövetségben álló hatalmakhoz rem változott. Hogy szövetségünk védelmi jellegű — mondotta Giolitti — azt már 1913-ban hangsúlyoztuk. Az elhunyt külügyminiszterrel együtt megállapították, hogy Olaszországra jelenleg a casus foederis esete nem áll be. Olaszország, amikor semlegességét proklamálta, teljesen loyális maradt és csak jogával élt.

Salandra miniszterelnök Olaszország katonai készülődéseire vonatkozólag kijelentette, hogy Olaszország flottája is bármely pillanatban készen áll.

Felici (szociálista) Franciaország mellett interverciót sürget. — Bettolo kifejti, hogy a semlegesség lehetővé teszi Olaszországnak, hogy megvédelmezze legfőbb nemzeti érdekeinket.

Altobelli (szociálista) ellenzék minden olyan háborút, amely nem védelmi jellegű. Ezért híve most a semlegességnek. Olaszország diplomáciai uton érvényesítheti semlegességét és a többi semleges államokkal együtt kezd mélyezheti a békekötést.

Ferri kijelenti, hogy Olaszországnak csak végszükség esetén lehet háborúba becsatlakoznia.

— Orosz kegyetlenkedés. Gréből jelentik. A „Tagespost” írja: Egy Toulonból menekült asszony elbeszéli, hogy az oroszok, amikor a várost elfoglalták, családja férfitagjait arra kényszerítették, hogy egymást akasszák föl. A borzalmas kivégzéseket az áldozatoknak feleségeik és gyermekeik szemeláttára kellett végrehajtaniok.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.